

Poistovacie podvody

**spolupráca medzi poisťovňami a
spolupráca so zahraničím**

Štvrtok
19. augusta 2010

História poisťovacieho podvodu

Prehľad trestných zákonov platných na území ČSR, ČSSR, ČSFR a Slovenska

1. Zákon o zločinoch, prečinoch a priestupkoch
č. 117/1852 r. z.
2. Zákon č. 60/1950 Zb. Trestný zákon
3. Zákon č. 140/1960 Zb. Trestný zákon
4. Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

Vznik sekcie a jej hlavné úlohy

1. Sekcia je zriaďovaná za účelom riešenia právnych otázok súvisiacich s bojom proti poisťovacím podvodom.
2. Sekcia je zriaďovaná za účelom koordinácie práce medzi policajnými zložkami a asociáciou pri dokumentovaní a odhaľovaní poisťovacích podvodov.
3. Sekcia je zriaďovaná za účelom zberu, analýzy a využívania poznatkov jednotlivých poisťovní v rámci asociácie v oblasti prevencie, odhaľovania a dokumentovania poisťovacích podvodov.
4. Sekcia je zriaďovaná za účelom zberu, analýzy a využívania poznatkov zahraničných poisťovní v oblasti prevencie, odhaľovania a dokumentovania poisťovacích podvodov.

Vznik sekcie a jej hlavné úlohy

5. Sekcia je zriaďovaná za účelom zabezpečovania pružnej a efektívnej spolupráce so zahraničnými poisťovňami s dôrazom na výmenu poznatkov o medzinárodne organizovaných skupinách dopúšťajúcich sa poisťovacích podvodov.
6. Sekcia zabezpečuje systematické zvyšovanie odbornej spôsobilosti pracovníkov členských poisťovní podieľajúcich sa na odhaľovaní poisťovacích podvodov.
7. Sekcia presadzuje formou návrhov a odporúčaní zavedenie nových interných právnych aktov jednotlivým poisťovňam na zamedzenie páchania trestných činov poisťovacích podvodov.

Vznik sekcie a jej hlavné úlohy

8. Sekcia vykonáva monitorovanie vývoja poisťovacích podvodov a zabezpečuje analýzu týchto skutočností:
 - a) počet poisťovacích podvodov v jednotlivých poisťovniach,
 - b) rozdelenie poisťovacích podvodov podľa druhov (krádež, požiar, preprava a pod.),
 - c) spôsoby a metódy páchania poisťovacích podvodov,
 - d) páchatel'ov poisťovacích podvodov,
 - e) nové formy páchania poisťovacích podvodov.

9. Za účelom zberu dát a vytvorenia informačnej bázy sekcia zabezpečuje:
 - a) prevádzku informačného systému na asociácii,
 - b) nadštandardnú ochranu dát a prístupov do informačného systému,
 - c) výmenu relevantných dát medzi informačným systémom a informačnými systémami členských poisťovní,
 - d) postupné rozširovanie informačného systému.

Iné orgány asociácie podieľajúce sa na boji s poisťovacími podvodmi

- **Legislatívna sekcia** – príprava právnych prepisov súvisiacich s bojom s poisťovacími podvodmi
- **Sekcia pre ľudské zdroje a publikačnú činnosť** – príprava a organizácia seminárov na tému boja s poisťovacími podvodmi
- **Sekcia pre poistenie a zaistenie životných poistení** – spolupráca v boji s poisťovacími podvodmi v životnom poistení
- **Prezídium Slovenskej asociácie poisťovní** – prijímanie dôležitých uznesení pre boj s poisťovacími podvodmi týkajúcich sa predovšetkým Centrálnej evidencie poistných udalostí
- Rada vlády SR pre prevenciu kriminality

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

Poisťovací podvod

§ 223 zák. č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

- (1) Kto vyláka od iného poistné plnenie tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho poskytnutie, a tak mu spôsobí malú škodu, potretá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.
- (2) Odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak ako zamestnanec, člen, zástupca alebo iná osoba oprávnená konať za toho, kto poistné plnenie poskytuje, napomáha získať poistné plnenie tomu o kom vie, že nespĺňa podmienky určené na jeho poskytnutie.

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

- (3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2
- a) a spôsobí ním väčšiu škodu,
 - b) z osobitného motívu, alebo
 - c) závažnejším spôsobom konania.
- (4) Odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 a spôsobí ním značnú škodu.
- (5) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2
- a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,
 - b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
 - c) za krízovej situácie.

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

40/2009 Sb. Trestní zákonník, Česká republika

§ 210

Poisťovací podvod

(1) Kto uvedie nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje alebo podstatné údaje zamlčí

a) v súvislosti s uzatváraním alebo zmenou poisťnej zmluvy,

b) v súvislosti s likvidáciou poisťnej udalosti, alebo

c) pri uplatnení práva na plnenie z poistenia alebo iného obdobného plnenia potrestá sa odňatím slobody až na dva roky, zákazom činnosti alebo prepadnutím veci alebo inej majetkovej hodnoty.

(2) Rovnako sa potrestá ten, kto s úmyslom zabezpečiť sebe alebo inému prospech vyvolá alebo prestiera udalosť, s ktorou je spojené právo na plnenie z poistenia alebo iné obdobné plnenie, alebo stav vyvolaný poisťnou udalosťou udržiava a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú.

(3) Odňatím slobody na šesť mesiacov až na tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 a ak bol za taký čin v posledných troch rokoch odsúdený alebo potrestaný.

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

(4) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov alebo peňažným trestom sa potrestá páchatel', ak spôsobil činom uvedeným v odseku 1 alebo 2 väčšiu škodu.

(5) Odňatím slobody na dva až osem rokov sa páchatel' potrestá

a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 ako člen organizovanej skupiny,

b) ak spácha taký čin ako osoba, ktorá má osobitne uloženú povinnosť ochraňovať záujmy poškodeného, alebo

c) spôsobil takýmto činom značnú škodu.

(6) Odňatím slobody na päť až desať rokov sa páchatel' potrestá,

a) ak spôsobil činom uvedeným v odseku 1 alebo 2 škodu veľkého rozsahu, alebo

b) spácha takýto čin s úmyslom umožniť alebo uľahčiť spáchanie trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) alebo teroru (§ 312).

7. Príprava je trestná.

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

škoda § 125 zák. č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

Škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 €.

Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy. Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca najmenej päťsto násobok takej sumy. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

§220 zák. č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

Falšovanie a pozmeňovanie identifikačných údajov motorového vozidla

§ 24 zák. č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov – vyradenie vozidla z premávky na pozemných komunikáciách

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

§ 793

- (1) Kto s poisťiteľom uzaviera poisťnú zmluvu, je povinný odpovedať pravdivo a úplne na všetky písomné otázky poisťiteľa týkajúce sa dojednávaneho poistenia. To platí tiež, ak ide o zmenu poistenia.
- (2) Túto povinnosť má aj ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie alebo zodpovednosť za škody sa má poistenie vzťahovať, aj keď poisťnú zmluvu sám neuzaviera.

§ 798

Poisťiteľ je oprávnený plnenie z poisťnej zmluvy primerane znížiť, ak na základe vedome nepravdivej alebo neúplnej odpovede (§ 793) bolo určené nižšie poisťné.

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

Zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník

§ 802

- (1) Pri vedomom porušení povinností uvedených v ustanoveniach § 793 môže poisťiteľ od poisťnej zmluvy odstúpiť, ak pri pravdivom a úplnom zodpovedaní otázok by poisťnú zmluvu neuzavrel. Toto právo môže poisťiteľ uplatniť do troch mesiacov odo dňa, keď takúto skutočnosť zistil; inak právo zanikne.

- (1) Ak sa poisťiteľ dozvie až po poisťnej udalosti, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú pre vedome nepravdivé alebo neúplné odpovede nemohol zistiť pri dojednávani poistenia a ktorá pre uzavretie poisťnej zmluvy bola podstatná, je oprávnený plnenie z poisťnej zmluvy odmietnuť; odmietnutím plnenia poistenie zanikne.

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

Námet SLASPO

§...

Odmietnutie poskytnutia poistného plnenia

- (1) Ak osobitný zákon neustanoví inak, môže poisťiteľ odmietnuť poistné plnenie z poistnej zmluvy ak
 - a) príčinou poistnej udalosti bola skutočnosť o ktorej sa dozvedel až po vzniku poistnej udalosti a ktorú nemohol zistiť pri uzatváraní poistenia alebo jeho zmene v dôsledku úmyselne alebo z nedbanlivosti nepravdivo alebo neúplne zodpovedaných písomných dotazov, a ak by pri znalosti tejto skutočnosti v čase uzavretia poistnej zmluvy túto zmluvu neuzavrel, alebo by ju uzavrel za iných podmienok alebo
 - b) oprávnená osoba uvedie pri uplatnení práva na plnenie z poistenia vedome nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje týkajúce sa rozsahu poistnej udalosti alebo podstatné údaje týkajúce sa tejto udalosti zamlčí.
- (2) Dňom doručenia oznámenia o odmietnutí poistného plnenia poistenie zanikne.

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

Zák. č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 47

Na účely identifikácie klientov a ich zástupcov a zachovania možnosti následnej kontroly tejto identifikácie, na účely uzavierania poisťných zmlúv a správy poistenia a na ďalšie účely uvedené v odseku 3 sú klienti a ich zástupcovia aj bez súhlasu dotknutých osôb pri každom uzavieraní poisťnej zmluvy povinní poisťovní a pobočke zahraničnej poisťovne na jej žiadosť

a) poskytnúť

1. Osobné údaje o totožnosti v rozsahu meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, adresa prechodného pobytu, ak ho má, rodné číslo, ak je pridelené, dátum narodenia, štátna príslušnosť, druh a číslo dokladu totožnosti, ak ide o fyzickú osobu vrátane fyzickej osoby zastupujúcej právnickú osobu...
2. Identifikačné údaje (názov, identifikačné číslo, adresa, predmet podnikania, osoby tvoriace štatutárny orgán...)
3. Kontaktné telefónne číslo, faxové číslo, adresu elektronickej pošty

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

4. Doklady a údaje preukazujúce

- 4a. schopnosť klienta splniť si záväzky z poisťovnej zmluvy,
- 4b. požadované zabezpečenie záväzkov z poisťovnej zmluvy,
- 4c. oprávnenie ne zastupovanie v prípade zástupcu,...

b) umožniť získať kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním

1.osobné údaje o totožnosti z dokladu totožnosti v rozsahu obrazová podobizeň, titul, meno, priezvisko, rodné priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia, miesto a okres narodenia, adresa trvalého pobytu, adresa prechodného pobytu, štátna príslušnosť, záznam o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, druh a číslo dokladu totožnosti, vydávajúci orgán, dátum vydania a platnosť dokladu totožnosti a

2.ďalšie údaje z dokladov preukazujúcich údaje, na ktoré sa vzťahuje písmeno a).

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

Zák. č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 40 ods. 4

Za porušenie povinnosti mlčanlivosti sa nepovažuje výmena informácií medzi

- a) poisťovňami, poisťovňami z iného členského štátu, zaistovňami, pobočkami zahraničných zaistovní, ak ide o vzájomnú výmenu informácií týkajúcich sa poistných zmlúv uzavieraných fyzickou osobou alebo právnickou osobou v prípade
1. podozrenia z uvedenia nepravdivých a neúplných údajov,
 2. vyšetovania nevyhnutného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovne, poisťovne z iného členského štátu, zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne a pobočky zahraničnej zaistovne poskytnúť poistné plnenie,
 3. zániku poistnej zmluvy z dôvodu nezaplatenia poistného.

Námet SLASPO

Doterajšie ustanovenie § 40 ods. 4 zák. o poisťovníctve doplniť novým znením:

„§ 40

(4) Za účelom prevencie a odhaľovania poisťovacieho podvodu a iného protiprávneho konania sa poisťovne vzájomne informujú a oznamujú si informácie o skutočnostiach týkajúcich sa poistenia fyzických a právnických osôb, sprostredkovania poistenia, vrátane informácií o splnomocnencoch účastníkov poistenia a ďalších osobách zúčastnených na poistnej udalosti, a to aj prostredníctvom právnickej osoby, ktorá nie je poisťovňou, zaistovňou ani sprostredkovateľom poistenia.

(5) K získaným údajom z inej poisťovne pristupuje poisťovňa tak, ako by išlo o údaje z jej vlastnej činnosti.“.

Národné zákonodárne podmienky boja s poisťovacími podvodmi

Námet SLASPO

Kontrola originality

Napriek zásadnému obmedzeniu rozsahu kontrolného systému, ktorý bol spôsobený vypustením KO pred zmenou držby vozidla, doterajšie výsledky hovoria sami za seba. Počas 32 mesiacov od zavedenia KO bolo **1046** údajov o vozidlách alebo evidenčných číslach a **404** údajov o dokladoch stotožnených so záznamami v pátracích evidenciách, **578** zistených podozrení z neoprávnenej zmeny identifikátorov vozidla, **89** zistených podozrení z neoprávnenej zmeny a falšovania dokladov od vozidla, **3985** vozidiel vyhodnotených ako dočasne spôsobilé a **697** vozidiel vyhodnotených ako nespôsobilé pre premávku na pozemných komunikáciách. Napriek klesajúcemu objemu kontrol stúpa počet úspešných záchytov. Žiadne iné systémové opatrenie zavedené v SR v oblasti eliminácie automobilovej kriminality nezaznamenalo porovnateľné výsledky.

Národné štatistiky

Počet všetkých prípadov vyšetrovania poisťovacích podvodov orgánmi činnými v trestnom konaní v rokoch 2006, 2007, 2008, 2009

Tabuľka A

Rok	Počet vyšetrovaní	z toho motorové vozidlá
2006	186	3
2007	180	3
2008	99	
2009	70	

Národné štatistiky

Počet všetkých prípadov vyšetrovania poisťovacích podvodov v roku 2009 v špecifikovaných odboroch poistenia, nárokované škody, uchránené hodnoty

Tabuľka B

Odbor poistenia	Počet	Výška nárokovaných škôd (v tis. EUR)	Výška uchránených hodnôt (v tis. EUR)
Poistenie vozidiel	8 176	23106	10673
Poistenie prepravy	174	1160	368
Poistenie majetku a zodpovednosti	330	5287	874
Poistenie osôb	448	2176	506
Celkom	9 128	31729	12421

Národné štatistiky

Údaje o motorových vozidlách za roky 2008 – 2009

Tabuľka C

Položka	Počet/Podiel 2008	Počet/Podiel 2009
Počet registrovaných vozidiel	2 158 181	2 236 608
Počet havarijne poistených vozidiel	573 505	586 263
Počet odcudzených vozidiel	4 135	3 779
Počet národných odcudzených vozidiel	2 855	3 445
Počet odcudzených vozidiel cudzincom	1 280	334
Počet havarijne poistených odcudzených vozidiel	1 512	1 477

Národné štatistiky

Údaje o motorových vozidlách za roky 2008 – 2009

Tabuľka C

Položka	Podiel 2008	Podiel 2009
Podiel havarijne poistených vozidiel na celkovom počte registrovaných vozidiel v %	26, 57 %	26, 21 %
Podiel havarijne poistených odcudzených vozidiel na celkovom počte odcudzených vozidiel v %	36, 57 %	39, 08 %
Počet celkovo odcudzených vozidiel havarijne poistených na 1000 poistených vozidiel	2, 64	2, 52
Počet celkovo odcudzených vozidiel na 1000 registrovaných vozidiel	1, 92	1, 69

Centrálna evidencia poistných udalostí

- Hlavný nástroj v boji proti poisťovacím podvodom
- Moduly

• **Havarijné poistenie: 1 440 697**

• **PZP: 1 107 295**

• **Majetok: 1 081 540**

• **Cesta: 150 340**

• **Život: 2 987 261**

• **Celkom: 6 767 133**

Spolupráca so zahraničím

- Česko
- Rakúsko
- Poľsko
- Maďarsko
- Nemecko

Ďakujem za Vašu pozornosť

JUDr. Milan Daráš

Sekcia SLASPO pre boj s poisťovacími podvodmi

milan.daras@slaspo.sk